

Gemeente Simpelveld

Strategische visie 2013-2023

ONDERWERP: Strategische visie 2013-2023

DATUM: 4 juni 2013

AUTEURS: Mevr. drs. Miranda Vollema | beleidsadviseur Leefomgeving
Mevr. Kristel Walenberg | INCO⁺ creëert | verbindt | realiseert
Dhr. Dietmar Schrijnemakers | INCO⁺ creëert | verbindt | realiseert

DANKWOORD: Namens de gemeente willen wij eenieder bedanken die betrokken is geweest bij de herijking van de strategische visie van gemeente Simpelveld voor 2013-2023. Uw stem heeft bijgedragen aan de koers die de gemeente de komende jaren wil volgen. Een speciaal woord van dank aan Dietmar Schrijnemakers en Kristel Walenberg van INCO+ voor het leiden van de sessies en het maken van de analyses.

INHOUD

VOORWOORD	3
SAMENVATTING	4
LEESWIJZER	8
1 INLEIDING	10
1.1 Achtergrond	10
1.2 Doelstelling	10
2 KADERS (INVENTARISATIE)	11
2.1 Typering van de gemeente Simpelveld	11
2.2 Vertrekpunt	11
2.2.1 Strategische visie 2006-2016	12
2.2.2 Evaluatie van “het instrument strategische visie 2006-2016”	12
2.3 Trends en ontwikkelingen	13
3 PROCESAANPAK	17
4 RAADPLEGING BELANGHEBBENDEN: EEN ANALYSE....	19
4.1 Organisatie	19
4.2 Fracties	20
4.3 Stakeholders	22
4.4 Burgers	23
4.5 Jeugd	25
4.6 Waardevolle partijen omgeving	26
5 KERNWAARDEN EN SPEERPUNTEN	28
5.1 Kernwaarden	28
5.2 Speerpunten	29
5.3 Afwegingskader	30
6 VERVOLGTRAJECT	33
NAWOORD	34

VOORWOORD

Met trots presenteer ik u de strategische visie van de gemeente Simpelveld. Of eigenlijk moet ik zeggen: ván en vóór de gemeente Simpelveld. Twee korte eenvoudige woorden, schijnbaar onbeduidend, maar veelzeggend in het proces dat we de afgelopen maanden hebben doorlopen. Dit is een visie ván de gemeente. Niet alleen van bestuurders of ambtenaren, maar van de gemeenschap. Een visie van mensen die op een of andere manier bij de gemeenschap in Simpelveld betrokken zijn: inwoners, ondernemers, sportverenigingen, culturele verenigingen, maatschappelijke instellingen en buurgemeenten. Heel veel mensen hebben zeer waardevolle inbreng gegeven bij het tot stand komen van deze strategische visie.

Een bijzondere groep inwoners die ik daarbij wil vermelden zijn onze jongeren. Als burgemeester heb ik de kinderen van de groepen 8 van de basisscholen gevraagd wat zijn belangrijk vinden voor de toekomst van onze gemeente. We hebben die vraag bij de jeugd neergelegd, niet alleen omdat het leuk is om ze bij dit proces te betrekken, maar vooral ook omdat we onze koers bepalen vóór deze generatie. Het kompas dat we vandaag de dag gebruiken, gaat over onze kinderen, over hun toekomst. Naarmate we de stip op horizon verder weg zetten, vervaagt ons eigen directe belang en komt het belang van de volgende generatie dichterbij. In dat perspectief was het prachtig om de betrokkenheid van de kinderen te ervaren.

Een visie moet ons inspireren. Het is een ambitieus toekomstbeeld, een gewenste droomsituatie. Bij de uitwerking daarvan komen we ook meteen in het spanningsveld tussen wens en realiteit. In dat kader werd ons gevraagd of het in tijden van bezuinigen wel zinvol is om zo'n visie op te stellen? Ik ben ervan overtuigd dat het juist nu zinvol is. We krijgen nu de kans om ons te bezinnen, om te kijken waar we staan. Nu kaders veranderen, en vermeende zekerheden geen fundament blijken, moeten we opnieuw bepalen waar we naartoe willen. Een nieuwe visie betekent niet dat we alle wensen kunnen inwilligen. Het betekent wel dat we keuzes moeten maken. Keuzes maken met de focus op kwaliteit. Of we die verre stip op de horizon ooit bereiken weet niemand. Maar we weten nu wel welke koers we willen varen.

Burgemeester mr. Richard de Boer

SAMENVATTING

In februari 2006 is de strategische visie “Duurzaam leven in Simpelveld” vastgesteld door de gemeenteraad. Primair doel van deze strategische visie was het strategische positioneren van de gemeente Simpelveld in de periode 2006-2016, waarbij de visie een beleidsmatig handvat beoogde te bieden voor het stellen van prioriteiten en het opstellen van beleidsmatig en financieel sluitende meerjarenplannen. In 2012 is deze strategische visie herijkt. Onder andere omdat de beleidsnota 6 jaar in uitvoering is geweest en de gemeente en beeld wilde krijgen van wat zij tot nu toe heeft bereikt. Ook zijn in 2010 de gemeenteraadsverkiezingen geweest, waarna een nieuw college en raad is benoemd. En in december 2011 is de nieuwe burgemeester aangetreden.

Uit de evaluatie is gebleken dat de filosofie achter het opstellen van een strategische visie goed is. Het vormt een route op hoofdlijnen met een duidelijke punt op de horizon. Echter, de huidige strategische visie is zodanig opgesteld dat deze in de praktijk onvoldoende toe te passen is. Ook moet het gebruik ervan binnen de ambtelijke én bestuurlijke organisatie gestimuleerd worden. Deze evaluatie heeft ertoe geleid dat de gemeente heeft gekozen voor een nieuwe strategische visie voor 10 jaar; 2013-2023.

Een belangrijke trend / ontwikkeling die van invloed is op de toekomst van de kernen Simpelveld en Bocholtz¹ is de veranderende demografie. Simpelveld en Bocholtz zijn sterk aan ontgroening en vergrijzing onderhevig wat vraagt om veranderende woonvoorzieningen en een verschuiving in vervoerswijzen. Ook wordt de zorgvraag groter. Als gevolg van de bezuinigingen in de zorgsector neemt de druk op de informele zorg toe. Toerisme is zowel in Limburg als landelijk een groeiende sector. Gelegen in de natuurrijke omgeving van Zuid-Limburg is het landschap van Simpelveld beeldbepalend en vormt het in grote mate het visuele karakter. Maar hoe combineert de gemeente deze kracht met de ontwikkelingen in duurzame energievoorzieningen? De forse landelijke bezuinigingen hebben gevolgen voor de gemeentelijke begroting. Dit heeft vervolgens weer consequenties voor onder meer het voorzieningenniveau en daarmee voor de leefbaarheid van de (kleine) kernen. Dienstverlening aan de burger is de core business van gemeenten. Decentralisatie vanuit de Rijksoverheid zorgt er voor dat steeds meer taken de verantwoordelijkheid worden van gemeenten. Het toenemend aantal taken in combinatie met de afnemende financiële ruimte doet een groot beroep op de creativiteit en spankracht van de lokale overheid. Het aantal gemeenten neemt door de jaren heen af, waardoor de gemiddelde schaalgrootte toeneemt.

Nadat de trends en ontwikkelingen in kaart zijn gebracht heeft de gemeente ervoor gekozen een afvaardiging van haar belanghebbenden te raadplegen. Er is bij de analyse van deze raadpleging onderscheid gemaakt tussen de volgende segmenten:

- organisatie;
- fracties;
- stakeholders;
- burgers;
- jeugd;
- waardevolle partijen uit de omgeving.

Middels dialoogbijeenkomsten en doe-sessies is per segment de opinie in kaart gebracht. In elke analyse is benoemd waar de kracht ligt van de gemeente, in welke thema's de kansen liggen (speerpunten) en welk gedrag de gemeente daarbij mag nastreven (kernwaarden). De analyse brengt tevens in beeld op welke zaken het accent zou moeten liggen, welke zaken veelvuldig zijn genoemd en welke zaken een enkele maal zijn genoemd.

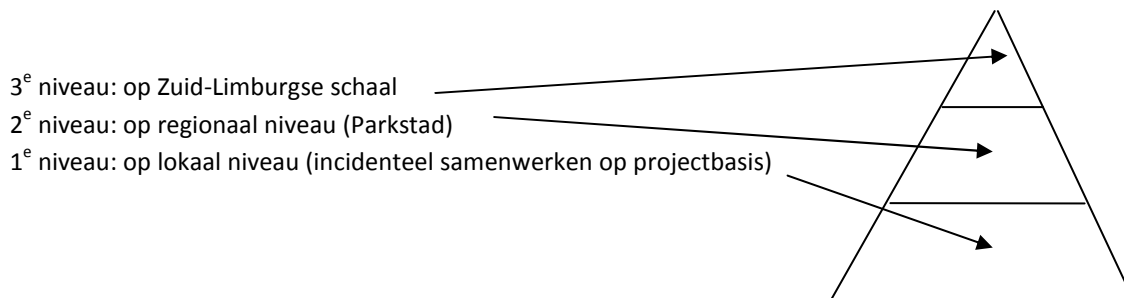
---

¹ Daar waar in de tekst gesproken wordt over ‘Simpelveld en Bocholtz’ worden de beiden kernen bedoeld.

Uit de analyse komt naar voren dat de volgende kernwaarden de komende 10 jaar binnen de gemeente centraal staan:

- Klantgericht
- Kwaliteit
- Samenwerken

Samenwerking kan gericht zijn op samenwerken met inwoners, ondernemers en stakeholders. De gemeente krijgt steeds meer het karakter van een regiegemeente: niet meer alles zelf doen, maar taken en verantwoordelijkheden op een ander niveau leggen. Samenwerking met buurgemeenten is de andere variant. Daarbij zijn er drie niveau's te onderscheiden:

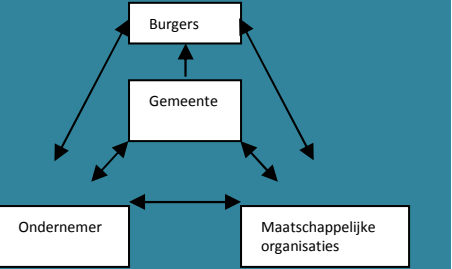
Bij elk beleidsonderwerp / thema wordt bekeken op welk niveau samengewerkt wordt. Doen we het op lokaal niveau of is het noodzakelijk om op te schalen? Met het oog op de decentralisatie van taken en de door het Rijk ingezette koers op het creëren van congruente samenwerking (zie ook hieronder), is er nog een vierde vorm van samenwerking tussen gemeenten, dat zich bevindt tussen het 1^e en 2^e niveau: samenwerking tussen gemeenten die qua aard, karakter en identiteit een vergelijkbaar profiel (landelijk en groen met dorpse eigenheid, leefbare kernen en leefomgeving) hebben. Door het samen optrekken in deze grootschalige ontwikkelingen kunnen deze gemeenten elkaar steunen en gebruik maken van elkaars krachten.

De opmars naar een robuuste gemeente kan, naast de genoemde samenwerking ook betekenen dat gemeenten besluiten om te fuseren (herindeling). In de strategische visie 2006-2016 was in het prioriteitenlijstje opgenomen dat gekozen is voor behoud van zelfstandigheid binnen Parkstad. Dit is tevens verwoord in de visie op de hoofdlijnen: 'In 2016 is de gemeente Simpelveld een zelfstandige en duurzaam financieel gezonde groene woongemeente.....wordt beschouwd'. Dit blijft vooralsnog het uitgangspunt. Daarom kiezen we bewust voor samenwerking op een aantal niveaus. Indien ooit schaalvergroting aan de orde is, dan kijkt de gemeente Simpelveld naar gemeenten met een vergelijkbaar profiel, zoals ook verwoord in het onderwerp 'Samenwerken' in deze paragraaf.

Uit de analyse komt naar voren dat de keuze wordt gemaakt voor de volgende speerpunten:

- Toerisme en recreatie
- Blijven wonen (met de benodigde basisvoorzieningen)
- Participatie (burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties)
- Kleinschalig ondernemerschap

Deze speerpunten zijn vervolgens verder uitgewerkt aan de hand van het afwegingskader. Dit kader wordt gevormd door de drie trends te weten schaalvergroting, decentralisaties en bezuinigingen plús de kernwaarden die gekozen zijn. Het afwegingskader vormt tevens de meetlat waartegen alle nieuwe ontwikkelingen worden afgezet. De uitgewerkte speerpunten worden in de volgende matrix overzichtelijk weergegeven:

SPEERPUNTEN	UITWERKING ADHV AFWEGINGSKADER
<p>Toerisme en recreatie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De gemeente behoort tot één van de mooiste plekjes in Zuid-Limburg; - De gemeente ontwikkelt en profileert zich als toeristische gemeente; - Voor de regio Parkstad is de gemeente dé uitvalsbasis (slapen in Simpelveld, dagattracties in Parkstad); - Voor het Heuvelland zijn we een goede aanvulling en geen concurrent: we werken nauw samen met deze gemeenten en stemmen elkaars aanbod goed af met behoud van eigen identiteit en zelfstandigheid; - We zetten in op het behoud van de ZLSM als uniek toeristisch element; - We leggen een verbinding tussen de toeristische elementen en het centrum van beide kernen; - We zetten in op het creëren van een unieke camping / verblijfsrecreatie in Bocholtz met een verwijzing naar het Romeins verleden; - Beide kernen hebben ieder een toeristisch thema: <ul style="list-style-type: none"> Bocholtz = Romeins Simpelveld = Stoomtrein
<p>Blijven wonen (met de benodigde basisvoorzieningen)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Elke kern behoudt zijn eigen identiteit; - Leefbaarheid en veiligheid worden gewaarborgd; - We streven naar behoud van historische panden; - De ruimtelijke omgeving krijgt een sterke kwaliteitsimpuls en behoud het groene karakter; - De kernen zijn aanvullend aan elkaar voor wat betreft de basisvoorzieningen: niet elke voorziening is in elke kern aanwezig; - Basisvoorzieningen zijn beschikbaar, fysiek of op een ander wijze: de gemeente faciliteert dit ; - De basisvoorzieningen zijn van een goede kwaliteit .
<p>Participatie (burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente neemt de positie in van 'regiegemeente' - Inzetten op samenwerking met maatschappelijke actoren - Kracht van de maatschappij benutten - Vraag en aanbod van burgers met elkaar verbinden ('matchen') - Trots zijn op wat 'we' doen: laten zien welke kracht onze burgers hebben - Inzetten op samenredzaamheid en leefbaarheid
<p>Kleinschalig en startend ondernemerschap</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Meedenken met en adviseren van startende ondernemers: maken van een ondernemersloket - Mensen met een uitkering of geringe kansen op de reguliere arbeidsmarkt motiveren en begeleiding naar een ZZP-omgeving - Alles mag, tenzij.....

Uit de evaluatie van de strategische visie 2006-2016 is gebleken dat deze visie moeilijk toepasbaar was in de praktijk. Doel van de nieuwe strategische visie is dat deze handzaam en gemakkelijk toepasbaar is. Om die reden wordt de strategische visie 'vertaald' in een aantrekkelijk en leesbaar document. Bovendien wordt na vaststelling van de strategische visie een toekomstagenda opgesteld. De toekomstagenda vormt de handleiding die de ambtelijke organisatie een handvat biedt bij de implementatie van de strategische visie. Deze toekomstagenda bestaat uit lange termijn doelstellingen (hoofdambities) en korte termijn doelstellingen. Concrete gewenste resultaten worden omschreven en per resultaat wordt vastgesteld welke rol de gemeente hierin gaat vervullen en welke taken de gemeente daarbij zal uitvoeren. Deze agenda dient als leidraad voor de implementatie van de strategische visie voor de interne organisatie en zal geen deel uitmaken van deze rapportage.

LEESWIJZER

Voor u ligt de strategische visie van gemeente Simpelveld voor 2013-2023: de zogenaamde ‘stip op de horizon’. Een strategische visie is een algemeen kader waarin op hoofdlijnen staat beschreven:

- op welke manier we ‘ons’ willen profileren;
- op welke speerpunten we ons de komende jaren gaan richten;
- welke uitstraling we willen hebben naar onze burgers.

Een algemeen kader geeft dus geen gedetailleerd beeld van de acties & taken die we de komende jaren gaan oppakken, maar is een kapstok. Deze kapstok dient ‘gevuld’ te worden, zowel bestuurlijk (door het formuleren van keuzes en randvoorwaarden) als ambtelijk (opstellen van beleidsdocumenten en uitvoering ervan). Dit komt terug in het laatste hoofdstuk van dit document.

Na vaststelling van de strategische visie wordt de strategische visie vertaald in een aantrekkelijk, makkelijk leesbaar en goed toepasbaar document. Dit rapport vormt de onderlegger hiervan, dient als naslagwerk en brengt het proces in beeld dat is gevolgd. Het bevat een inventarisatiefase en analysefase gevolgd door een conclusie waarbij de uiteindelijke keuzes voor kernwaarden en speerpunten zijn toegelicht.

In dit rapport worden zaken meerdere malen genoemd en/of beschreven. Deze herhalingen hebben als doel om deze zaken goed weg te zetten in het proces van aanpak tot besluitvorming. De opbouw van het rapport is als volgt:

Het eerste hoofdstuk, de inleiding, geeft inzicht in de aanleiding van het rapport en het doel dat met het rapport wordt gediend. Hoofdstuk 2 bevat informatie over de kaders van waaruit gewerkt is. Het betreft hierbij informatie over de typering van Simpelveld, het vertrekpunt van waaruit de herijking van de strategische visie heeft plaatsgevonden, de evaluatie van de strategische visie van 2006-2016 en de trends en ontwikkelingen die voor de toekomst van de gemeente relevant zijn. Er is onderscheid gemaakt in ruimtelijke -, maatschappelijke -, economische - en algemene ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 is in kaart gebracht hoe het proces is opgebouwd en welke methode is gevolgd.

Hoofdstuk 4 bevat de rapportage van de raadpleging van de belanghebbenden. Er is gekozen voor de volgende segmentering: de organisatie (college B&W plus ambtelijke organisatie), de fracties, de stakeholders, waardevolle partijen uit de omgeving, de burgers en de jeugd. De rapportage bevat een analyse van de kracht van de gemeente, de speerpunten en kernwaarden per geraadpleegd segment. De speerpunten duiden aan op welke thema’s (beleidsvelden) de gemeente zich – volgens de bevroegde groepen – de komende 10 jaar moet gaan focussen. De kernwaarden beschrijven het gedrag dat de gemeente hierbij zou mogen vertonen. Bij ieder segment is in een tabel weergegeven waarop deelnemers het accent lagen in de dialoogbijeenkomst, welke thema’s veelvuldig ter sprake zijn gekomen en welke thema’s een enkele maal zijn genoemd. De resultaten van de enquête die is afgenomen bij de inwoners van de gemeente Simpelveld staan aan het einde van hoofdstuk 4 in een tabel weergegeven.

In hoofdstuk 5 wordt eerst kort benoemd welke zaken van invloed zijn geweest op de uiteindelijk keuze voor kernwaarden en speerpunten. De kernwaarden dienen als leidraad voor de implementatie van de strategische visie en omschrijven het gedrag waarmee de gemeente de strategische visie succesvol wil realiseren. De speerpunten zijn de thema’s waarop de gemeente zich de komende jaren wil gaan focussen. In een tabel staat vervolgens weergegeven hoe vaak het accent heeft gelegen op bepaalde kernwaarden en speerpunten, hoe vaak kernwaarden en speerpunten veelvuldig zijn genoemd en hoe vaak kernwaarden en speerpunten enkel

zijn genoemd. De tabellen zijn een eerste conclusie op de inventarisatiefase. Nadat het afwegingskader meer vorm heeft gekregen door andere factoren die invloed hebben op de te volgen koers te betrekken, is een keuze gemaakt uit de definitieve kernwaarden en speerpunten voor de komende 10 jaar. Het feit dat gekozen wordt voor 4 speerpunten, betekent niet dat de gemeente geen aandacht meer zal hebben voor de overige beleidsvelden. De overige beleidsvelden komen in lijn te liggen met de visie (speerpunten). De kernwaarden duiden aan welke gedragskenmerken nodig zijn om de implementatie succesvol te realiseren.

Hoofdstuk 6 bevat een omschrijving van het vervolgtraject. Antwoord wordt gegeven op de vraag: 'wat gebeurt er na dit document?'. Het gemeentebestuur zal in een later stadium zelf de toekomstagenda van gemeente Simpelveld bepalen. De toekomstagenda vormt de handleiding die de gemeentelijke organisatie een handvat biedt bij de implementatie van de strategische visie. In deze toekomstagenda worden concrete gewenste resultaten omschreven, de rol die de gemeente hierin gaat vervullen en de taken die de gemeente daarbij zal uitvoeren. Deze agenda dient als leidraad voor de implementatie van de strategische visie voor de interne organisatie (ambtelijke organisatie plus raad) en zal geen deel uitmaken van deze rapportage.

1 INLEIDING

In dit eerste hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de context waarbinnen de herijking van de strategische visie heeft plaatsgevonden. In paragraaf 1.1 wordt eerst kort beschreven waarom de gemeente in 2006 heeft gekozen voor een strategische visie. Vervolgens wordt het doel van het rapport in paragraaf 1.2 beschreven.

1.1 Achtergrond

Primair doel van de in 2006 opgestelde strategische visie was het strategisch positioneren van de gemeente Simpelveld in de periode 2006-2016, waarbij de visie een beleidsmatig handvat beoogde te bieden voor het stellen van prioriteiten en het opstellen van beleidsmatig en financieel sluitende meerjarenplanningen. Tevens beoogde de visie een bijdrage te leveren aan het vergroten van de voortgang van gemeentelijke opgaven, aan het verbeteren van daadkracht en aan het versterken van lokale en regionale samenwerking ten behoeve van de realisatie van de gemeentelijke en regionale opgaven. Eerder is al onderkend dat het in 2006 opgestelde document toe is aan actualisatie c.q. herijking.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van de herijking is om de uitgezette koers kritisch te evalueren en waar nodig bij te stellen voor de komende jaren (2023) zodat de einddoelen van de strategische visie ook daadwerkelijk haalbaar zijn of worden. Daarbij is het de intentie van de gemeente om uiteindelijk draagvlak te krijgen bij de belanghebbenden, een visie te formuleren om de kernen leefbaar, flexibel en veerkrachtig te houden en te kunnen anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.

2 KADERS (INVENTARISATIE)

In dit hoofdstuk is aangegeven welke kaders als uitgangspunt hebben gediend bij de herijking van de strategische visie. Er is gekeken naar de aanleiding ervan en op welke manier de strategische visie van 2006-2016 is samengesteld. Eind 2012 heeft een evaluatie van deze strategische visie plaatsgevonden. Er wordt inzicht gegeven in de resultaten van de evaluatie en de geraadpleegde documenten die als input hebben gediend voor de diepte-interviews worden benoemd. Vervolgens is onderzocht welke trends en ontwikkelingen van invloed zijn op de toekomst van gemeente Simpelveld, waarbij tevens het regeerakkoord van december 2012 is meegenomen.

2.1 Typering van de gemeente Simpelveld

Sinds de gemeentelijke herindeling in 1982 vormen de voormalige gemeenten Simpelveld en Bocholtz samen de gemeente Simpelveld. Met een oppervlakte van circa 1640 ha telt de gemeente in totaal 10.920 inwoners.

Simpelveld kent een rijke Romeinse historie en is vanuit toeristisch oogpunt gezien ook wel bekend als 'Stoomtreinstadje'. Met zijn gunstige ligging in de natuurrijke omgeving van Zuid-Limburg en op steenworp afstand van steden als Heerlen, Maastricht en Aken zijn Simpelveld en Bocholtz aantrekkelijke, rustige kernen om te wonen. De gemeente kent een sterke sociale cohesie met als gevolg een florerend verenigingsleven. Het reeds afgeronde Centrumplan heeft Simpelveld een mooie impuls gegeven.

Bevolking; geslacht, leeftijd, burgerlijke staat en regio, 1 januari							
Simpelveld	Perioden	Onderwerpen	Bevolking: naar geslacht	Bevolking: ongetrouwd naar geslacht	Bevolking: getrouwd naar geslacht	Bevolking: verweduwd naar geslacht	Bevolking: gescheiden naar geslacht
			Mannen en vrouwen	Mannen en vrouwen	Mannen en vrouwen	Mannen en vrouwen	Mannen en vrouwen
	Leeftijd	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	
2012	Totaal leeftijden	Totaal leeftijden	10914	3989	5403	821	701
		Jonger dan 20 jaar	2112	2112	-	-	-
		20 tot 65 jaar	6407	1780	3917	127	583
		65 jaar of ouder	2395	97	1486	694	118
	2013	Totaal leeftijden	10920	3994	5393	826	707
		Jonger dan 20 jaar	2080	2080	-	-	-
		20 tot 65 jaar	6356	1827	3832	125	572
		65 jaar of ouder	2484	87	1561	701	135

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen 18-4-2013

2.2 Vertrekpunt

In februari 2006 is de strategische visie gemeente Simpelveld 2006-2016 "Duurzaam leven in Simpelveld" vastgesteld door de gemeenteraad. Een visie waarin strategische keuzes gemaakt worden voor een periode van 10 jaar. In 2013 (1^e helft) wordt deze strategische visie herijkt, en wel om de volgende redenen:

- De beleidsnota is 6 jaar in uitvoering geweest: wat heeft de gemeente tot nu toe bereikt?
- In maart 2010 zijn de gemeenteraadsverkiezingen geweest, waarna er een nieuw college en een nieuwe raad is benoemd. Welke zaken leven er na twee jaar "besturen"?
- Per 1 december 2011 is de nieuwe burgemeester aangetreden. Welke visie heeft hij op de ontwikkeling van deze gemeente?

Daarnaast speelt de 'krimp' (afname van bevolkingsomvang) een rol bij het herijking van het strategisch beleid.

2.2.1 Strategische visie 2006-2016

In de strategische visie 2006-2016 is het volgende wensbeeld weergegeven:

'In 2016 is de gemeente Simpelveld een zelfstandige en duurzaam financieel gezonde groene woongemeente, waar het goed leven is voor alle inwoners. Het goede leven in Simpelveld is te danken aan een juiste (ruimtelijke) mix en (ruimtelijke en duurzame) kwaliteit van woningen, voorzieningen en werkgelegenheid in een groene en veilige omgeving, gecombineerd met een hoge sociale cohesie binnen de Simpelveldse gemeenschap. Het voorgaande is mede bereikt door de inzet van burgers en doordat de bedrijfsmatig en klantvriendelijke opererende Gemeente Simpelveld ten behoeve van haar ambities regionaal en lokaal niet-vrijblijvende samenwerkingsverbanden is aangegaan met (semi)publieke en private partners op strategisch, tactisch en operationeel niveau en binnen deze samenwerkingsverbanden als betrouwbare partner wordt beschouwd.'

2.2.2 Evaluatie van "het instrument strategische visie 2006-2016"

In de 2^e helft van 2012 heeft de gemeente Simpelveld de strategische visie 2006-2016 geëvalueerd. Binnen deze evaluatie is:

- a) gekeken naar de visie als instrument (wat vinden we ervan tot nu toe) en
- b) getoetst of de voorgenomen acties (uitvoeringspunten) ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

De totale evaluatie is terug te vinden in het rapport "Duurzaam leven in Simpelveld" (vastgesteld door de Raad op 17 januari 2013).

De evaluatie die in deze paragraaf aan bod komt, heeft betrekking op "het instrument":

- Welke ervaringen hebben we met deze visie?
- Is het een goed instrument geweest?
- Wat hebben we ervan geleerd?

Uit gesprekken met ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordigers is gebleken dat de filosofie achter het opstellen van een strategische visie goed is. Het vormt een route op hoofdlijnen met een duidelijke punt op de horizon.

De huidige strategische visie geeft de richting aan voor alle beleidsontwikkelingen op welk vlak dan ook. Echter: deze visie is zodanig opgesteld dat het in de praktijk onvoldoende toe te passen is. Het is lijvig (veel tekst), de structuur ontbreekt en de beschreven koers is niet helder beschreven en vervalt te vaak in details. Daarnaast wordt de visie niet consequent gebruikt bij het doen van voorstellen en het schrijven van beleidsnotities.

Conclusie: de organisatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk, weet dat er een strategische visie is, maar deze wordt niet of nauwelijks ter hand genomen bij (beleid)ontwikkelingen, het maken van afwegingen en het nemen van besluiten. Dit is een belangrijk leerpunt voor de herijking van de strategische visie 2006-2016.

Een strategische visie moet:

- op hoofdlijnen zijn (geen details);
- een structuur hebben (duidelijk / overzichtelijk);
- beknopt zijn (to the point);
- hanteerbaar zijn en
- uitnodigen om te lezen.

Daarnaast moet binnen de ambtelijke én bestuurlijke organisatie het gebruik ervan gestimuleerd worden. De evaluatie van de strategische visie 2006-2016 heeft ertoe geleid dat de gemeente heeft gekozen voor een herijking van de visie voor 10 jaar. Dit betekent dat de herijkte strategische visie de stip op de horizon wordt voor de periode 2013-2023.

2.3 Trends en ontwikkelingen

Deze paragraaf bevat een overzicht van trends en ontwikkelingen op **mondiaal, landelijk, regionaal en gemeentelijk niveau**. Daarnaast dienen ook de aangeleverde gemeentelijke beleidsdocumenten en het Regeerakkoord als input voor de uiteindelijke analyse.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN

Wonen

De woningmarkt is flink aan verandering onderhevig. Enerzijds is de vraag naar woningtypen gewijzigd. Door de vergrijzing en veranderende samenstelling van huishoudens is de woningbehoefte steeds meer gericht op alleenstaanden, senioren en eenpersoonshuishoudens. De maatschappelijke ontwikkelingen (denk hierbij aan het Rijksbeleid, maar ook de individualisering) verlangen van de burger bovendien zolang mogelijk zelfstandig te wonen. Deze ontwikkelingen betreffen de kwalitatieve opgave van de woningmarkt. Aansluitend lijkt herstructurering van de bestaande woningen wenselijk om de kwaliteit van de woongebieden te behouden. Door de afnemende bevolking zijn namelijk minder woningen nodig. Dit is de kwantitatieve opgave van de woningmarkt. De gemeenten in Parkstad hebben er daarom voor gekozen bestaande woningen te onttrekken uit de woningvoorraad. Het blijkt een lastige opgave om aan te pakken. Zowel in de huursector als in de particuliere sector is het moeilijk om bestaande woningen te slopen. Woningcorporaties hebben het moeilijk, ondermeer vanwege de Rijksmaatregelen zoals de huurdersheffing. Daarnaast is de particuliere woningmarkt een moeilijk punt: de verkoop van eigen woningen is gestagneerd, de waarde van huizen gedaald en er is steeds meer leegstand te zien. Het is lastig in te schatten wanneer deze 'trend' doorbroken wordt.

Landschap en omgeving

Het landschap van Simpelveld is beeldbepalend en vormt in grote mate het visuele karakter van Simpelveld. In dit gebied zijn diverse functies actief: recreatie, sport, toerisme, landbouw en natuur. Daardoor ontstaat er soms een spanningsveld. Belangen dienen goed afgewogen te worden. Duidelijk is dat de kwaliteit van het landschap van groot belang is. Het aantal bedrijven in de agrarische sector zal, als de huidige trend doorzet, afnemen.

Mobiliteit

De infrastructuur is van wezenlijk belang voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van de kernen. De toenemende vergrijzing zorgt voor een verschuiving in vervoerswijzen en vraagt tevens om aandacht voor de kwaliteit van trottoirs, voetgangerzones en openbaar vervoer. Daar staat tegenover dat de individualisering en de toenemende zelfstandigheid van de (oudere) inwoners leiden tot een toename van het particulier autobezit. De bereikbaarheid over de weg dient gewaarborgd te zijn. Dit vraagt om voldoende, hiermee samenhangende, voorzieningen van goede kwaliteit.

Openbaar gebied

Duurzaamheid wordt steeds belangrijker. Voor openbare verlichting is hergebruik van grondstoffen (bijvoorbeeld het opwekken van energie door bio-massa) en het terugdringen van energiegebruik van groot belang. Deze doelstellingen kunnen bereikt worden door het gebruik van moderne verlichtings- en regeltechnieken, maar ook door het kritisch kijken naar wat we wel of niet verlichten.

MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

Zorg, gezondheid en welzijn

‘Ouderen worden steeds ouder’ ..... Enerzijds zijn ouderen langer actief. Anderzijds neemt het aantal ouderen met beperkingen en behoefte aan zorg en ondersteuning toe. In de toekomst wordt een personeelstekort in een aantal vormen van de zorg verwacht, met name door bezuinigingen (met minder mensen hetzelfde of meer werk verzetten) en een andere invulling van het begrip ‘zorg’ (ander soort zorg-organisaties). Ook zal de druk op informele zorg toenemen (mantelzorg en vrijwilligers). Gemeente Simpelveld zet lokaal in op dienstverlening in de buurt en wil meer aandacht voor mantelzorg en vrijwillige zorg. Een deel van de AWBZ-functies komt te vervallen, en de cliënten komen over naar gemeenten.

Daarnaast is de gezondheid van mensen in deze regio minder rooskleurig dan in andere gebieden in Limburg en Nederland. Wat valt op voor Simpelveld?

1. Bij veel volwassenen, met name de ouderen, in Simpelveld is sprake van overgewicht en bij ouderen is sprake van een stijging van de aan overgewicht gerelateerde ziekte diabetes. Bijna de helft van de ouderen beweegt te weinig.
2. Het alcoholgebruik onder jongeren (13-16-jarigen) in Simpelveld is hoger dan jeugdigen in de rest van Zuid-Limburg. Ook wordt er beduidend meer gerookt door ‘onze’ jongeren dan gemiddeld in de regio.
3. Van de mantelzorgers van 55 jaar en ouder is bijna de helft overbelast; dit is beduidend hoger dan in de rest van de regio.

(Bron: GGD Zuid-Limburg, 2011)

Investeren in een gezonde samenleving meer nodig dan ooit. Een samenleving waarin alle mensen volwaardig kunnen deelnemen aan maatschappelijke activiteiten, zoals arbeid en mantelzorg, staat hierin centraal.

Onderwijs en jeugd

Door de ontgroening is sprake van een afname van het aantal kinderen in de gemeente Simpelveld. Dit heeft consequenties voor onder meer het voorzieningenniveau (peuterspeelzalen, scholen, kinderopvang, verenigingen) en daarmee ook voor de leefbaarheid van de (kleine) kernen. Men moet voorkomen dat de jeugd vergeten wordt door te veel de nadruk te leggen op de groter wordende groep ouderen. De jeugd ontmoet elkaar tegenwoordig veel op andere manieren: denk aan de sociale media. Daarnaast is de gemeente op basis van de Wet Primair Onderwijs (WPO) verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting. Er ligt een wetsvoorstel om de verantwoordelijkheid voor de onderwijshuisvesting over te dragen aan de schoolbesturen. Op het gebied van jeugd wordt de provinciale jeugdzorg (Wet op de jeugdzorg) overgeheveld naar gemeenten, waar samen met de tijdelijke regeling voor Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) één financiering en wettelijk kader voor komt. Rekeninghoudend met de toekomst, is zoveel mogelijk functioneel gebruik van maatschappelijke voorzieningen het uitgangspunt.

Sport en cultuur

Door de bevolkingsdaling is een afname van de ledenaantallen van vooral georganiseerde sporten (in team- en clubverband) te zien. Ook zien we een toename van de meer individuele sporten (sportscholen, wandelen, fietsen). Sportverenigingen en culturele verenigingen moeten hun aanbod aanpassen aan de veranderende bevolkingsamenstelling en het ontplooiën van nieuwe activiteiten. Dit staat echter op gespannen voet met de beschikbaarheid van vrijwilligers, waar verenigingen van afhankelijk zijn. Individuen en verenigingen stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit van de voorzieningen (bereikbaarheid, faciliteiten, openstelling). Voorzieningen worden multifunctioneel ingezet/ruimten worden maximaal benut. Kwaliteit van voorzieningen

gaat boven beschikbaarheid. Sport- en culturele verenigingen zullen meer moeten samenwerken om een kwalitatief en breed aanbod te kunnen blijven dienen. Door multifunctioneel gebruik van accommodaties, zoals sportvoorzieningen en culturele instellingen, wordt er duurzaam omgegaan met de aanwezige ruimte in de gemeente.

Openbare orde en veiligheid

Veiligheid is een van de belangrijkste kernwaarden in onze samenleving. Burgers, bedrijven en instellingen hebben daarin een eigen verantwoordelijkheid, maar zij moeten daarbij wel op de overheid en samenwerkende overheidsinstellingen kunnen vertrouwen. Gemeenten en het Openbaar Ministerie zijn binnen hun eigen grondgebied verantwoordelijk voor het vergroten van de lokale veiligheid en leefbaarheid. Sociale cohesie kan veiligheid in het algemeen bevorderen (bijv. attentie buurtpreventie), maar het is niet automatisch zo dat sociale cohesie een buurt veiliger maakt. Het gedrag van 'ieder voor zich' kan de sociale veiligheid, sociale controle en buurtbetrokkenheid in het algemeen verlagen, maar het kan er ook toe leiden dat mensen weerbaarder worden.

ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN

Werken

Als gevolg van de vergrijzing en ontgroening neemt de potentiële beroepsbevolking af (15-67 jaar). Er zal krapte ontstaan op de arbeidsmarkt. Ook in Simpelveld is dit het geval: de beroepsbevolking in gemeente Simpelveld vergrijst en ontgroent sterker dan in de rest Nederland. De verwachting is dat in 2030 de beroepsbevolking in de gemeente Simpelveld is afgenomen. Door demografische ontwikkelingen wordt de zorgvraag groter. Dit biedt ondernemingskansen: nieuwe zorgconcepten, private zorg, zorg dichtbij bewoners (zorg is 'business'). Het aantal retailwinkels is landelijk de afgelopen jaren afgenomen met 10%. Dit wordt o.a. veroorzaakt door een stijging van het aantal aankopen via internet (10% in 2010 landelijk).

Recreatie en toerisme

Toerisme is zowel in Limburg als landelijk een groeiende sector. Er is behoefte aan rust en ruimte en kleinschalige verblijfsaccommodaties. Door de vergrijzing ontstaat er een groter wordende doelgroep die behoefte heeft aan kwalitatief hoogwaardige voorzieningen voor vrije tijd en recreatie. Door de technologische ontwikkelingen zijn recreanten in staat om via internet op zoek te gaan naar recreatieve mogelijkheden waardoor de rol van reisbureaus en toeristische adviseurs (VVV's) kleiner wordt. De consument is zich steeds meer bewust van duurzaamheid en heeft een toenemende belangstelling voor 'roots' & regio, fysieke en mentale gezondheid en heeft steeds meer behoefte aan rust, ruimte, luxe, comfort en kwaliteit. De kritische consument wil steeds meer op maat geholpen worden en kijkt verder dan het traditionele aanbod.

ALGEMENE ONTWIKKELINGEN

Schaalvergroting

Al vele jaren wordt er op Rijksniveau gesproken over schaalvergroting van gemeenten en de rol van de Provincies in de toekomst. In het Regeerakkoord (oktober 2012) wordt er dan ook een hoofdstuk aan gewijd. De komende jaren wordt een groot aantal taken overgedragen aan gemeenten. Daarbij wordt gekoerst op het creëren van een krachtige en dienstverlenende overheid door het organiseren van passende schalen. Met het oog op de drie decentralisaties (Participatiewet, Decentralisatie Jeugdzorg en Decentralisatie AWBZ) wordt gemeenten gevraagd welke congruente samenwerking zij zoeken om deze decentralisaties te kunnen realiseren.

Financiën

Deregulering en overheveling van taken naar gemeenten in relatie tot de (beperkte) middelen die voor uitvoering van die betreffende taken naar de gemeenten gaan veroorzaakt een spanningsveld wat vraagt om 'creativiteit' en het lef om keuzes te maken. Door de bezuinigingstaakstelling van het rijk worden gemeenten substantieel geraakt. De demografische ontwikkelingen leiden er bovendien toe dat de gemeente jaarlijks minder financiële middelen tot haar beschikking krijgt. De beperkte uitbreidingsplannen en afname van de woningbehoefte resulteren bovendien in terugloop van opbrengsten uit grondexploitaties.

Dienstverlening

Dienstverlening aan de burger is de core business van gemeenten. Doordat gemeenten tegenwoordig meer gezien worden als 'eerste overheid, dicht bij de burger', wat gepaard gaat met overheveling van taken en regelgeving, wordt de dienstverlening naar de burger breder en sneller. De komende jaren zal de ombouw naar een Klant Contact Centrum (KCC) gestalte krijgen: gemeenten kunnen hierbij kiezen voor een lokaal KCC of een KCC op regionaal niveau. De nieuwe generatie inwoners is opgegroeid met nieuwe media en maakt hier ook intensief gebruik van. De burgers verwachten dat ze terecht te kunnen op internet voor vragen, producten en andere diensten. De gedigitaliseerde dienstverlening versterkt de individualiseringstendens bij de inwoners. Het internet heeft de wereld relatief gezien kleiner gemaakt, maar de absolute afstand ten opzichte van elkaar is vergroot. De plaatsgebondenheid zal mede hierdoor veel minder worden. Verwacht wordt dat de dienstverlening over 20 jaar niet meer zozeer uitvoerend zal zijn, maar vooral faciliterend. De gemeente stelt middelen beschikbaar om burgers in staat te stellen datgene wat ze willen realiseren te kunnen verkrijgen. Het mondiger worden van de burger vraagt een snellere dienstverlening.

3 PROCESAANPAK

In dit hoofdstuk staat beschreven welke stappen zijn gevolgd en waarom voor bepaalde zaken in het proces is gekozen. Het proces bestaat in grote lijnen uit vijf fasen, namelijk: inventarisatie, raadpleging belanghebbenden, analyse, brainstormsessie gemeente Simpelveld en een terugkoppeling van de resultaten.

STAP 1 | INVENTARISATIE (KADERS)

Ter voorbereiding op de raadpleging van de belanghebbenden heeft een tweetal startgesprekken plaatsgevonden. De aangeleverde documenten zijn bestudeerd en de relevante trends en ontwikkelingen zijn in kaart gebracht. Het deskresearch diende als input voor de dialoogbijeenkomsten welke is vertaald in stellingen.

STAP 2 | RAADPLEGING BELANGHEBBENDEN

Om de beleving van verschillende doelgroepen en belanghebbenden binnen de dorpskernen te inventariseren hebben 17 dialoogbijeenkomsten plaatsgevonden (diepte-interviews). Het betreft 5 dialoogbijeenkomsten met de interne organisatie, 5 dialoogbijeenkomsten met de fracties, 2 dialoogbijeenkomsten met stakeholders, 1 dialoogbijeenkomst met de burgers en 5 dialoogbijeenkomsten met waardevolle partijen uit de omgeving. De jeugd is geraadpleegd middels interviews op straat en 8ste-groepers en brugklassers hebben een tekening gemaakt of opstel geschreven. Elk dialoogbijeenkomst is schriftelijk uitgewerkt.

De eerste dialoogbijeenkomst (afdeling Leefomgeving) heeft tevens gediend als testcase. In deze testcase hebben de deelnemers feedback gegeven op de onderzoeksmethode (stellingen). De feedback is verwerkt en tijdens de daaropvolgende dialoogbijeenkomsten met de interne organisatie, fracties en stakeholders, is een twintigtal stellingen besproken.

Als gevolg van de grote aantallen aanwezigen tijdens de dialoogbijeenkomst met de stakeholders en burgers is de onderzoeksmethode voor deze twee groepen aangepast. Voor beide groepen is een doesessie georganiseerd. Tijdens deze drie uur durende sessie zijn de twee groepen opgedeeld in groepen van ongeveer 8-10 personen. Iedere groep werd gevraagd 4-5 speerpunten te formuleren waarop de gemeente Simpelveld zich volgens hen de komende 10 jaar op moet gaan focussen. Aan iedere groep is gevraagd wat zij bij de realisatie van de visie van de gemeente zou verwachten en welke rol en taken zij hierin als stakeholder en/of burger kunnen vervullen. Naast raadpleging middels een plenaire sessie hebben alle inwoners van Simpelveld en Bocholtz de mogelijkheid gehad een enquête in te vullen. De resultaten van deze enquête staan vermeld in paragraaf 4.4.

Elke bijeenkomst is verwerkt in een rapportage. Alle deelnemers van de dialoogbijeenkomsten hebben de mogelijkheid gehad de onbesproken zaken/stellingen naderhand aan te leveren bij de gemeente. Ook deze informatie is meegenomen in de rapportage.

STAP 3 | TERUGKOPPELING RESULTATEN RAADPLEGING BELANGHEBBENDEN

Alle verzamelde informatie is teruggekoppeld in een plenaire bijeenkomst. Alle mensen die een bijdrage hebben geleverd in dit proces zijn hiervoor uitgenodigd. In de vorm van een presentatie zijn de resultaten per geraadpleegde groep in kaart gebracht. Er is daarbij onderscheid gemaakt tussen de kracht van de gemeente (behouden), de mogelijke speerpunten (thema's) en de kernwaarden (gedrag).

STAP 4 | ANALYSE

Er is vervolg gegeven aan de plenaire sessies door alle bevindingen te verwerken in zes deelanalyses. Elke analyse geeft antwoord op de vragen:

- 'waar ligt de kracht van gemeente Simpelveld?'
- 'waar liggen kansen voor gemeente?'
- 'welke zaken zijn belangrijk om na te streven tijdens de implementatie van de strategische visie?'

De resultaten zijn vertaald in enkele speerpunten en kernwaarden die de gemeente in de toekomst kan volgen. Speerpunten zijn de thema's waar de gemeente zich de komende jaren op wil gaan focussen (visie). De kernwaarden zijn gedragskenmerken die nodig zijn om de speerpunten te realiseren (onderdeel van strategie). Tezamen vormen zij het grootste onderdeel van deze strategische visie.

4 RAADPLEGING BELANGHEBBENDEN: EEN ANALYSE...

Dit hoofdstuk bevat de analyse van de raadpleging van de verschillende (groepen) belanghebbenden. Er is gekozen voor de volgende segmentering: de (interne gemeentelijke) organisatie, de fracties, de stakeholders, de burgers, de jeugd en de waardevolle partijen uit de omgeving. Tijdens de dialoogbijeenkomsten met de interne organisatie en fracties is een twintigtal stellingen besproken. Na deze dialoogbijeenkomsten heeft een eerste analyse plaatsgevonden over de mogelijke speerpunten en kernwaarden voor de gemeente Simpelveld. De tweede reeks plenaire sessies is gehouden met de externe partijen, namelijk de stakeholders, burgers en waardevolle partijen uit de omgeving. Om de burgers en stakeholders te laten ervaren wat keuzes maken inhoudt en hun zienswijze op te halen, is ervoor gekozen voor deze groepen een doesessie te organiseren. Beide groepen zijn tijdens de doesessie opgedeeld in groepen van 8-10 personen. Iedere groep is gevraagd 4-5 speerpunten te formuleren waar de gemeente zich de komende 10 jaar volgens hen op moet gaan focussen. Ook is hen gevraagd wat zij bij de realisatie van de visie van de gemeente zou verwachten. Per segment is vervolgens in kaart gebracht waar de kracht ligt van de gemeente, waar de gemeente zich de komende jaren op moet gaan focussen (speerpunten) en welk gedrag de gemeente hierin zou moeten vertonen (kernwaarden).

4.1 Organisatie

Tijdens de raadpleging van de interne organisatie zijn plenaire sessies georganiseerd met de medewerkers van de afdelingen Leefomgeving, Dienstverlening en Bedrijfsvoering. Ook is met burgemeester en wethouders, het managementteam en de OR gesproken. De uitkomst van deze dialogen ziet er als volgt uit.

KRACHT | BEHOUDEN

De gemeente is dankzij de ligging in de natuurrijke, **landschappelijke omgeving** een echte plattelandsgemeente die dankzij de nabije snelwegen over een goede bereikbaarheid beschikt ten opzichte van omliggende steden. De **sociale cohesie** is – met name in Bocholtz – ontzettend groot, wat blijkt uit een zeer sterk verenigingsleven. De kracht van de kernen ligt o.a. door deze sociale cohesie in het **maatschappelijke karakter**. Het Centrumplan in Simpelveld heeft een positief effect gehad op de dynamiek in de kern. Verder wordt het zeer op prijs gesteld dat er binnen de gemeente veel aandacht is voor zorg en welzijn.

KANSEN | SPEERPUNTEN

In de dialoogbijeenkomsten legden de deelnemers het accent op de speerpunten 'toerisme en recreatie', 'basisvoorzieningen', 'kleinschaligheid' en 'landschap en (fysieke) omgeving'. De kernen liggen in een mooie natuurrijke omgeving die zich uitstekend leent voor toerisme en recreatie. Ter versterking van toerisme en recreatie moeten monumentale panden en historische boerderijen worden behouden en moeten fiets- en wandelpaden worden aangelegd en onderhouden. Het onderhoud van het landschap en de fysieke omgeving zijn een belangrijk onderdeel om als toeristische trekpleister te kunnen fungeren. Tot het in stand houden van de fysieke omgeving behoort het minimaliseren van horizonvervuiling, voorkomen van gaten in de kernen door woningensloop, onderhoud van groenvoorziening, goede kwaliteit van infrastructuur en aanpakken van leegstand. Simpelveld en Bocholtz zijn relatief kleine kernen waarbij kleinschaligheid het beste past. Richting de toekomst is het belangrijk dat de kernen hun basisvoorzieningen, zoals openbaar vervoer, supermarkt, zorg en onderwijs, behouden. Veelvuldig kwam ter sprake dat het ondernemerschap (dienstensector en ambachten) en de jeugd binnen de gemeente aandacht verdienen. Het maatschappelijke karakter moet ook richting de toekomst een speerpunt blijven; door de kracht van burgerparticipatie en innovatie kunnen veel dingen

worden gerealiseerd. Innovatie op o.a. het gebied van wonen, ondernemerschap en jeugd. Alles heeft ten doel de leefbaarheid en dynamiek binnen de kernen te bevorderen.

SPEERPUNTEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Toerisme en recreatie Basisvoorzieningen Kleinschaligheid Landschap en (fysieke) omgeving	Ondernemerschap Jongeren Maatschappelijk Leefbaarheid/Dynamiek Burgerparticipatie Innovatie	Levensloopbestendig wonen Zorg en welzijn Duurzaamheid

KERNWAARDEN | NASTREVEN

Veelvuldig is in de dialoogbijeenkomsten de nadruk gelegd op 'samenwerken', en dan op twee vlakken:

- Samenwerken met stakeholders, samenwerken met burgers (burgerparticipatie), samenwerken door middel van social return en co-creatie. De gemeente krijgt steeds meer het karakter van een regiegemeente: niet meer alles zelf doen, maar taken en verantwoordelijkheden op een ander niveau leggen.
- Samenwerken met andere gemeenten. Daarbij dienen keuzes gemaakt te worden op welke gebieden en niveaus (operationeel, tactisch, strategisch) wordt samengewerkt met gemeenten met eenzelfde landelijk karakter dan wel met gemeenten met een stedelijk karakter.

Belangrijk bij het samenwerken en de realisatie van de speerpunten is focus. Eenmaal gekozen voor een visie, is deze visie de stip op de horizon waar door zowel bestuur als organisatie naar toe moet worden gewerkt. Een servicegerichte houding door bestuur en organisatie betekent dat met personen en organisaties in kwestie wordt meegedacht in kansen in plaats van in beperkingen en dat men zich flexibel opstelt. Daarnaast behoeft de realisatie van de strategische visie een ondernemende houding waarin durf, lef en doorzettingsvermogen wordt getoond.

KERNWAARDEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Samenwerken	Focus Flexibiliteit Servicegerichtheid Ondernemerschap	

4.2 Fracties

Nadat de interne organisatie is geraadpleegd is een vijftal plenaire sessies georganiseerd met de fracties Burgerbelangen, Simpelveld Lokaal, Leefbaar Simpelveld, CDA en PvdA. Tijdens de bespreking van 20 'prikkelende' stellingen is een beeld gevormd van de mogelijke speerpunten en kernwaarden voor de gemeente volgens de fracties. De rapportages zijn vertaald in de volgende analyse.

KRACHT | BEHOUDEN

Alle fracties stellen dat de kracht van de gemeente in het **maatschappelijke karakter** ligt. De sociale cohesie in het bijzonder is zeer sterk in Bocholtz. Mede hierdoor en o.a. door de sociale controle is het **rustig en veilig wonen in Bocholtz**. Beide kernen beschikken over een rijk verenigingsleven. Het **Centrumplan** heeft veel dynamiek teruggebracht in de kern. Simpelveld en Bocholtz liggen bovendien zeer gunstig ten opzichte van omliggende steden, welke door de nabijgelegen snelweg goed bereikbaar zijn.

KANSEN | SPEERPUNTEN

Grootste prioriteit geven de fracties aan het behoud en de ontwikkeling van voldoende basisvoorzieningen in beide kernen. Hiertoe behoren goed openbaar vervoer, een goede verbinding tussen Aken en Bocholtz, fatsoenlijke fietsverbindingen binnen de kernen, goede bewegwijzering en behoud van onderwijs, supermarkt en zorg. De leefbaarheid wordt daarnaast bevorderd door dynamiek (terug) te brengen in de kernen. Door de kracht van het maatschappelijke karakter achten de bevrageden dit absoluut mogelijk. Denk hierbij aan maatschappelijke voorzieningen die als trefcentra voor jong en oud dienen, sociaal-maatschappelijke activiteiten en het verenigingsleven. Wonen en langer zelfstandig wonen wordt de toekomst. Het is de taak van de gemeente hierop in te spelen. Ook moet kleinschalig ondernemerschap worden gestimuleerd. Potentiële sectoren zijn de dienstensector, toerisme en ambachten. Regelmatig kwam ter sprake dat de jongeren de komende jaren aandacht verdienen. Immers de gemeente heeft deze jongeren in de toekomst hard nodig. Gezien de ligging in de landschappelijke omgeving leent de gemeente zich goed voor toerisme en recreatie. Voor inwoner en toerist vergt de fysieke omgeving van de gemeente onderhoud, nu en in de toekomst, om verpaupering te voorkomen en aantrekkelijk te blijven. Ander mogelijk speerpunt is duurzaamheid; zelfvoorzienend worden en het stimuleren van duurzaamheid in de agrarische sector. In alle speerpunten is burgerparticipatie en kleinschaligheid een veelgenoemd uitgangspunt.

SPEERPUNTEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Basisvoorzieningen Dynamiek/Leefbaarheid Maatschappelijk Wonen Ondernemerschap	Jongeren Toerisme en recreatie Duurzaamheid Landschap en (fysieke) omgeving Duurzaamheid Burgerparticipatie Kleinschaligheid	Innovatie Zorg en welzijn

KERNWAARDEN | NASTREVEN

Bij de realisatie van voorgenoemde speerpunten stellen fracties het van groot belang dat bestuur en organisatie zich servicegericht opstellen naar de klant; de burger, ondernemer en stakeholders. De gemeente moet open staan voor ideeën van derden, luisteren naar positieve geluiden, denken in mogelijkheden in plaats van beperkingen en meedenken bij de toekomstvisie van verenigingen. Samenwerking met burgers, stakeholders, ondernemers, buurgemeenten, buurtverenigingen en verenigingen zal positief bijdragen aan de kwaliteit van leven en recreëren in de gemeente. Telkens ligt vertrouwen ten grondslag aan het succes van (burger)initiatieven. Leer loslaten en durf als gemeente ondernemend te denken. Toon lef, maak keuzes en durf te investeren in zaken die de gemeente belangrijk en waardevol acht. Eenieder zal de komende jaren zijn verantwoordelijkheid moeten nemen. Verder hecht men waarde aan goede communicatie (intern en extern), en is het noodzaak dat men creatief en innovatief denkt, focus legt en eisen stelt aan kwaliteit.

KERNWAARDEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Servicegericht Samenwerken Vertrouwen	Ondernemend Verantwoordelijkheid Communicatie	Innovatief/Creatief Focus Kwaliteit

4.3 Stakeholders

Na raadpleging van de interne partijen hebben gesprekken plaatsgevonden met de stakeholders van de gemeente. Tijdens een eerste plenaire sessie met de vier grootste stakeholders (MeanderGroep Zuid-Limburg, Impuls, Woningstichting Simpelveld en Onderwijsstichting Movare) is over alle beleidsvelden gesproken. De tweede plenaire sessie betrof een doesessie waarbij de groep van 30 stakeholders is opgedeeld in groepen van 8-10 personen. Iedere groep heeft een beeld geschetst van de speerpunten en kernwaarden waar de gemeente zich de komende 10 jaar op moet gaan focussen. Dit resulteert in de volgende bevindingen.

KRACHT | BEHOUDEN

De kracht van de gemeente ligt met name in het **maatschappelijke karakter**. De maatschappelijke betrokkenheid van de inwoners is bij activiteiten en voorzieningen groot en de gemeente stimuleert al op jonge leeftijd jongerenwerk. Beide kernen zijn in het verleden zeer **zelfredzaam** gebleken. Het **Centrumplan** heeft een zeer positief effect gehad op de aantrekkelijkheid van de kern Simpelveld. De kracht van Bocholtz ligt met name in het sterke **verenigingsleven** en de **sociale cohesie** in de kern.

KANSEN | SPEERPUNTEN

In onderstaande tabel staat weergegeven op welke speerpunten de stakeholders het accent hebben gelegd en welke veelvuldig of een enkele maal zijn genoemd. Het accent ligt vooral op 'toerisme' en 'ondernemerschap'. In het verleden is op meerdere manieren geprobeerd om ondernemers voor de kern Bocholtz aan te trekken. Het resultaat was teleurstellend; geen enkele ondernemer (detailist) wilde zich – met name vanwege het afzetgebied – in het centrum van Bocholtz vestigen. Toch biedt ondernemerschap binnen de kernen voldoende mogelijkheden. Denk hierbij aan ondernemerschap in toerisme en recreatie en de dienstensector. Ondernemerschap is daarnaast ook een karaktereigenschap; een kernwaarde om na te streven, een houding om in te nemen waarin de gemeente op zoek gaat naar kansen en lef en durf toont bij het aangaan van nieuwe situaties.

SPEERPUNTEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Toerisme Ondernemerschap	Zorg en Welzijn Onderwijs en jeugd	Leefbaarheid Duurzaamheid Kleinschaligheid Wonen Landschap en omgeving Bereikbaarheid (Bocholtz)

KERNWAARDEN | NASTREVEN

De kernwaarden waarop de stakeholders het accent leggen zijn 'samenwerken', 'gemeenschapszin', 'verantwoordelijkheid' en 'servicegericht'. Zowel binnen de gemeente als grensoverschrijdend moet de gemeente gaan samenwerken om daadkrachtiger en efficiënter te functioneren. Gemeenschapszin (verbondenheid) zorgt ervoor dat burgers zich betrokken voelen bij de gemeenschap en er samen voor zorgen dat de kernen leefbaar zijn. Om de leefbaarheid in de kernen te behouden en versterken is het van belang dat zowel bestuur, organisatie als burger zijn verantwoordelijkheid neemt. Daarnaast wordt van het gemeentelijke bestuur en organisatie verwacht dat zij zich servicegericht opstelt ten opzichte van ondernemers, stakeholders en burgers. Dit betekent dat de gemeente denkt in kansen en mogelijkheden en dat men activiteiten onderneemt en zaken besluit die aansluiten en inspelen op de behoefte van de burger, ondernemer en stakeholders.

KERNWAARDEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Samenwerken Gemeenschapszin Verantwoordelijkheid Servicegericht	Participatie Ondernemend	Kwaliteit Verbinden

4.4 Burgers

Na het succes van de doesessie met de stakeholders is een zelfde plenaire sessie voor de burgers georganiseerd. De groep van 60 aanwezigen is wederom verdeeld in groepen van 8-10 personen. Iedere groep heeft vervolgens een beeld geschetst van de speerpunten waar de gemeente zich de komende 10 jaar volgens hen op moet gaan focussen. Ook is gevraagd aan te geven wat zij hierbij van de gemeente zou verwachten. Door de ontoereikende opkomst van de jeugd tijdens de plenaire sessie met de burgers, is gekozen voor een separate raadpleging van de jongere doelgroep. De rapportage van de burgerraadpleging is o.a. door deze opkomst verdeeld in 'burgers' en 'jeugd'. Naast de plenaire sessie hebben de burgers ook input kunnen geven middels een enquête. Een samenvatting van deze resultaten is in deze rapportage meegenomen.

KRACHT | BEHOUDEN

Uit het dialoog met de burgers is gebleken dat de inwoners van Simpelveld en Bocholtz trots zijn op hun dorp. Velen zijn lid van een vereniging en bijna iedereen draagt wel een steentje bij aan de leefbaarheid in het dorp. 'Het is rustig en goed wonen in Simpelveld en Bocholtz', aldus de burgers. Echter hebben de kernen op dit moment wel een impuls nodig die de dynamiek en leefbaarheid terugbrengt in het dorp.

KANSEN | SPEERPUNTEN

De burgers leggen vooral het accent op '**wonen**' en '**basisvoorzieningen**'. Het huidige woningaanbod moet worden gemoderniseerd. Oude, verpauperde panden moeten worden vervangen door nieuwbouw of moeten op innovatieve wijze worden herbestemd. Afgestemd op vergrijzing en recreatie met als doel een verbetering van het leefklimaat. De burgers stellen dat al het nieuw- en verbouw – met het oog op de toekomst – levensloopbestendig moet zijn. Beide kernen hebben behoefte aan betaalbare starters- en seniorenwoningen. De gemeente zou moeten inspelen op huisvesting van de studenten en de toename van arbeiders in Aken. Tot wonen behoort ook het onderhoud van de groenvoorziening en de fysieke omgeving als ook de bereikbaarheid en verbinding tussen o.a. Bocholtz en Aken. Men vindt het belangrijk met een veilig gevoel te wonen. In het verlengde van het speerpunt wonen, ligt het behoud van **basisvoorzieningen**. De infrastructuur moet goed worden onderhouden en er is behoefte aan een goede bewegwijzering. De bibliotheek, het ZLSM en het SWOBS-gebouw (Op de Boor) moet behouden worden. Er moet een huisarts zijn in beide kernen, een primair winkelaanbod, een goede OV-functie naar o.a. Aken, een bank, parochie (kapel) en zorgcentrum. Het verenigingsleven moet worden gekoesterd omdat dit goed is voor het sociale leven en de burgerparticipatie. De basisvoorzieningen moeten voor zowel de jeugd als senioren in orde zijn. Voor de kinderen is het belangrijk dat de speelplaatsen worden onderhouden en dat het veilig is rondom de scholen. Binnen het onderwijs zou aandacht mogen worden gegeven aan maatschappelijke onderwerpen ter bevordering van de burgerparticipatie. En er kan een samenwerking worden gezocht tussen het onderwijs en het bedrijfsleven. De oudere jeugd heeft behoefte aan uitgaansmogelijkheden en vrijetijdsoverbestedingactiviteiten. Voor het toenemende aantal senioren is het van belang dat de leefomgeving toegankelijk, aantrekkelijk en bruikbaar blijft. Zij vragen om het behoud van een trefcentrum en verzoeken voorzieningen te centraliseren. **Ondernemerschap** is het derde speerpunt voor de toekomst. Initieer '*een Centrumplan*' voor Bocholtz (herpositioneer de leegstand) en geef de Kloosterstraat in Simpelveld een impuls. Behoud de oude school in Bocholtz en maak keuzes over de concentratie van functionaliteiten. Simpelveld is een echte plattelandsgemeente, die door het landschap en de omgeving uitermate geschikt is voor toerisme. Verbeter

het horeca-aanbod, ontwikkel camperplaatsen en een camping en vereenvoudig het vestigingsbeleid voor bed and breakfast en kleinschalige recreatieaccommodaties. Behoud historische objecten met maatschappelijke waarde zoals het klooster en het Kloosterpark. Leg nieuwe wandel- en fietspaden aan, zorg voor voldoende zitmogelijkheid langs deze routes en onderhoud deze routes. Beperk de aanleg van windmolens in verband met de mogelijke slagschaduw en geluidsoverlast die zij met zich meebrengen. Enkele groepen geven aan de komende jaren de focus te willen leggen op **'duurzaamheid en milieu'** (kleinschalig). Beperk de uitstoot van fabrieken, pak milieuvervuiling aan (ook kleinschalig), stimuleer duurzame energie en werk hierin samen met burgers. Onderhoud de groenvoorziening, geef burgers voorlichting over duurzaamheid, organiseer als gemeente zelf initiatieven en stel een bespaaradviseur beschikbaar. Overkoepelend speerpunt is het maatschappelijke karakter. De kracht van de gemeente maakt burgerparticipatie volgens de burgers absoluut mogelijk. Richt een buurtzorgplatform op en stel cursussen voor (mantel)zorg beschikbaar.

SPEERPUNTEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Wonen Basisvoorzieningen	Ondernemerschap Toerisme Duurzaamheid en milieu	Jeugd Landschap en omgeving Onderwijs Senioren Maatschappelijk

KERNWAARDEN | NASTREVEN

Volgens de burgers zijn twee kernwaarden bij de realisatie van de visie van belang, namelijk 'samenwerken' en 'servicegerichtheid'. Gemeente en burgers moeten gaan samenwerken om de dynamiek terug te brengen in de kern. De gemeente kan burgers betrekken bij planvorming van o.a. duurzame projecten en maatschappelijke activiteiten. Maar ook een samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven kan bijdragen aan de kwaliteit van leven binnen de kernen. Daarnaast achten de burgers het noodzakelijk dat de gemeente zich servicegericht opstelt richting burgers, ondernemers en stakeholders. De gemeente moet het de mensen gemakkelijk maken. Vooral wanneer hier geen extra inzet voor gedaan behoeft te worden. De mensen hebben behoefte aan klantvriendelijkheid en de gemeente moet denken in mogelijkheden in plaats van beperkingen. Men zou het waarderen als de gemeente moeite doet om toch die dingen te kunnen realiseren die voorheen niet mogelijk geacht werden.

KERNWAARDEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Samenwerken Servicegericht		Burgerparticipatie

ENQUÊTE

Via de website van de gemeente hebben de burgers hun mening kunnen geven over een tiental stellingen². Omdat niet door iedereen op elke vraag antwoord is gegeven, is de score niet 100%. Uit de ingevulde enquêtes blijkt dat de meeste ondervraagden Simpelveld een aantrekkelijke kern vinden in tegenstelling tot Bocholtz. Zij stellen dat de inwoners meer zouden mogen bijdragen aan de leefbaarheid en binding met het dorp. Buurgemeenten moeten volgens de inwoners meer gaan samenwerken, maar niet fuseren. Meer dan de helft van de inwoners woont dankzij zijn burens met een veilig gevoel in Simpelveld/Bocholtz. Toerisme is belangrijk voor de gemeente en het verenigingsleven heeft volgens het gros een goed aanbod voor jong en oud. Volgens de inwoners zouden verenigingen meer met elkaar moeten samenwerken. Als laatste kan geconcludeerd worden dat het merendeel van de inwoners zich ervan bewust is elkaar te moeten helpen wil iedereen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen.

² In totaal; hebben 296 mensen de enquête ingevuld. Hiervan hebben 260 mensen alle vragen beantwoord.

ENQUÊTE		
STELLING	JA	NEE
Simpelveld is op dit moment een aantrekkelijke kern	230 (78%)	31 (10%)
Bocholtz is op dit moment een aantrekkelijke kern	24 (8%)	236 (80%)
Burgers moeten meer bijdragen aan de leefbaarheid en binding met het dorp	202 (68%)	58 (20%)
Buurgemeenten moeten waar nodig samenwerken maar niet fuseren	222 (75%)	39 (13%)
Dankzij mijn burens woon en leef ik met een veilig gevoel in de gemeente Simpelveld	184 (62%)	76 (26%)
Toerisme is belangrijk voor onze gemeente	229 (78%)	32 (11%)
De verenigingen in Simpelveld en Bocholtz bieden genoeg aan voor jonge mensen	190 (64%)	68 (23%)
De verenigingen in Simpelveld en Bocholtz bieden genoeg aan voor ouderen	186 (63%)	75 (25%)
Verenigingen moeten meer met elkaar samenwerken	236 (80%)	24 (8%)
Het is nodig dat burgers ook voor elkaar zorgen en elkaar helpen om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen	199 (67%)	61 (21%)

4.5 Jeugd

Door de ontoereikende opkomst van jongeren tijdens de plenaire sessie met de burgers zijn de jongeren van Simpelveld en Bocholtz separaat geraadpleegd. Alle jongeren van groep 8 hebben de mogelijkheid gehad een opstel te schrijven of een knutselwerkje te maken. Daarbij mochten ze antwoord geven op de vragen of ze het leuk vinden in de gemeente te wonen, wat ze zo leuk vinden aan hun dorp en wat ze graag nog zouden willen hebben in het dorp. Als laatste mochten ze een tip geven aan de gemeente. De brugklassers en oudere jongeren zijn op straat benaderd door middel van enquêtes en straatinterviews.

KRACHT | BEHOUDEN

De 8ste-groepers, brugklassers en oudere jongeren vinden het fijn om in Simpelveld en Bocholtz te wonen. Het is lekker klein, niet te druk en niet te rustig en beide dorpen liggen in een mooie omgeving. Inwoners hebben veel sportmogelijkheden en bijna iedereen kent elkaar. Simpelveld heeft bovendien een mooi winkelcentrum. De jongeren zijn redelijk tevreden over de bereikbaarheid met het openbaar vervoer.

KANSEN | SPEERPUNTEN

De jongeren vinden het leuk om in de gemeente te wonen, maar hebben behoefte aan meer activiteiten en voorzieningen voor de jeugd. Met name 13-plussers vinden het in de gemeente erg saai. De jeugd heeft behoefte aan goede **basisvoorzieningen en vrijetijdsactiviteiten**, zodat o.a. de jongere kinderen weer buiten kunnen spelen in plaats van binnen. Prettig buiten spelen betekent kindvriendelijke straten, onderhouden speeltuinen en een veilige omgeving met voldoende verlichting. De wegen moeten goed befietsbaar zijn en bushokjes bieden de reizigers een droog hoofd bij slecht weer. Doordat de oudere jongeren zich vervelen zoeken ze een plaats waar ze kunnen samenkomen en “hangen”. Een eerste optie om de problematiek rondom hangjongeren tegen te gaan is het plaatsen van voldoende prullenbakken en bankjes, geven ze zelf aan. Uiteindelijk zouden ze graag in beide kernen een jeugdcentrum hebben waar ze leeftijdgenoten kunnen ontmoeten. Nu nog gaan ze ieder weekend ‘elders’ uit. In de toekomst zouden ze het fijn vinden als er uitgaansgelegenheden komen binnen de gemeente. Enkele jongeren zijn best bereid een steentje bij te dragen in de realisatie van plannen zoals o.a. het organiseren van evenementen of een jeugdcentrum. Verder geven de jongeren aan dat ze speelveldjes willen waar ze kunnen voetballen, handballen, basketballen en tafeltennissen; veldjes waar ze de ruimte hebben en waar “alles” mag, zonder dat er mensen gaan klagen. Een skatebaan (met halfpipe) kan dienen als centrale ontmoetingsplek voor leeftijdgenoten. In de winter zorgt een (opgespoten) schaatsbaan en een ‘ski-piste’ op het grasveld in het Hulsveld voor het nodige vertier. Een zwembad, bioscoop, minigolf, paintballbaan en binnenspeeltuin zijn niet alleen leuk voor de inwoners, maar trekken ook toeristen aan, aldus de jongeren. Meer restaurants, terrasjes en (kleding)winkels brengen dynamiek in de kernen. Naast

goede basisvoorzieningen vindt het gros van de jongeren dat **landschap en omgeving** zeker moeten worden behouden. De gemeente zou meer aandacht mogen schenken aan wat meer begroeiing en mooie wandelroutes. De omgeving mag meer worden verzorgd en onderhouden. Vooral Bocholtz verdient het om mooi verzorgd te worden. Grote bedrijven moeten bovendien buiten het centrum van Simpelveld geplaatst worden. Ook geven de jongeren aan dat **duurzaamheid en milieu** belangrijk worden voor de gemeente. Probeer als gemeente aandacht te schenken aan duurzaamheid en milieu, zoals zonnepanelen en windmolens en probeer niet te veel bomen te kappen. Met duurzaamheid bedoelen zij ook dat de gemeente meer oude gebouwen kan verbouwen in plaats van nieuwe dingen te bouwen. Anders loopt de gemeente het risico dat niemand meer in de oude gebouwen wil wonen.

SPEERPUNTEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Basisvoorzieningen Landschap en omgeving Jongeren	Duurzaamheid en milieu	

KERNWAARDEN | NASTREVEN

De jongeren geven aan dat er te weinig te doen is voor de jeugd. Om dit te veranderen mag de gemeente meer onderzoeken wat de jongeren nodig hebben. Probeer de burgers te betrekken, vraag ze om hun mening én luister naar deze mening. En behandel klachten op de juiste manier.

KERNWAARDEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Servicegericht Klantgericht		

4.6 Waardevolle partijen omgeving

Naast de raadpleging van de directe belanghebbenden zijn ook waardevolle partijen uit de omgeving in het proces betrokken. Het betreft hierbij aangrenzende buurgemeenten in binnen- en buitenland en andere partijen die van belang kunnen zijn in de strategische visie van 2013-2023. Er is gesproken met Gulpen-Wittem, Vaals, Aken, provincie Limburg, VVV Limburg en Koninklijke Horeca Nederland. Tijdens deze gesprekken is gesproken over invloedrijke trends en ontwikkelingen die van belang zijn voor de toekomst van de gemeente.

KRACHT | BEHOUDEN

Simpelveld en Bocholtz zijn gesitueerd in de natuurrijke omgeving van Zuid-Limburg, grenzend aan Duitsland. Vanuit beide kernen bereikt men snel de snelweg. Vanwege de gunstige ligging hebben Simpelveld en Bocholtz een gunstig vestigingsklimaat voor ondernemers.

KANSEN | SPEERPUNTEN

Vanwege de ligging in de natuurrijke omgeving is gemeente Simpelveld bij uitstek geschikt voor toerisme. Indien de gemeente zich meer wil gaan focussen op toerisme vergen het buitengebied en het centrum een sterke impuls en wordt het prioriteit de schoonheid van het landschap te behouden. Kleed de fysieke omgeving aan en maak van Simpelveld een pleisterplaats waar mensen naast winkelen ook gebruik maken van horeca en overige voorzieningen. Maak waardevolle maatschappelijke voorzieningen aantrekkelijk voor toeristen, zorg voor goede bewegwijzering en leg wandel- en fietspaden aan die langs de economische trekpleisters van Simpelveld en Bocholtz lopen. Ontwikkel als gemeente een onderscheidend evenement dat kenmerkend is voor Simpelveld. Voorkom bovendien horizonvervuiling en versterk het culturele karakter. Heuvelland en Parkstad doen het beide goed op het gebied van toerisme. Heuvelland biedt voor Simpelveld vooral kansen door de overeenkomsten in landschappelijke waarde, wandel- en fietsroutes en rust. En Parkstad biedt

mogelijkheden door het grote aanbod aan stedelijke toeristische ontwikkelingen. Het imago van Simpelveld past het beste bij Heuvelland. Heuvelland heeft dezelfde speerpunten als het gaat om toerisme en omgevingsbeleid, en Simpelveld heeft een toegevoegde waarde: het is de poort van het Heuvelland. Bovendien bestaat het Heuvelland alleen uit kleine kernen. Parkstad biedt mogelijkheden op het gebied van professionaliteit en kennis over problematieken. Zij kijkt voornamelijk vanuit stedelijk perspectief.

De komende jaren kent Aken een sterke toename in het aantal studenten en arbeiders. Daarbij moeten 4.800 studenten worden gehuisvest. Aken biedt – nu en in de toekomst – voor 1.800 studenten huisvesting; de overige 3.000 studenten worden in omliggende buurgemeenten geplaatst. Aken wil samen met haar partners een visie ontwikkelen voor deze huisvesting. Binnen Nederland zijn Vaals, Simpelveld en Kerkrade de aangewezen partners. Aansluitend op de behoefte aan huisvesting hebben de mensen behoefte aan een goede, snelle en makkelijke verkeersfunctie. Aken streeft in samenwerking met aangewezen buurgemeenten, naar een goed openbaar vervoer. Aken is zich er van bewust dat de stad beschikt over een slechte logistiek. Avantis daarentegen kent voor ondernemers een gunstig vestigingsklimaat.

SPEERPUNTEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Toerisme Wonen		Bedrijvigheid

KERNWAARDEN | NASTREVEN

Een gemeente kan meer bereiken als deze samenwerkt met buurgemeenten. Op organisatorisch niveau of o.a. in het onderhoud van het buitengebied. Samen zou men afspraken kunnen maken over verblijfsrecreatie. De gemeente moet keuzes maken over met wie zij op welke gebieden wil samenwerken. Als wordt gekozen voor Parkstad wordt het voor buurgemeenten in Heuvelland lastiger om samen te werken op organisatorisch gebied met gemeente Simpelveld. Daarnaast is het belangrijk dat de gemeente een visie vormt over haar toekomst en deze in werkelijkheid ook volgt. In buurgemeenten is gebleken dat het hebben van een visie op samenwerking de gemeente daadwerkelijk verder brengt. De gemeente kan bovendien meer bereiken als zij samenwerkt met haar burgers. Toon als organisatie het vertrouwen in je burgers. Communiceer duidelijk en vraag eerst wat de burger kan betekenen en kijk daarna wat je als gemeente nog kan doen. Reserveer als gemeente een budget voor burgerparticipatie.

KERNWAARDEN		
Accent	Veelvuldig	Enkel
Samenwerken Ondernemend		Burgerparticipatie

5 KERNWAARDEN EN SPEERPUNTEN

Bij de keuze voor de visie voor 2013-2023 is enerzijds rekening gehouden met feiten en cijfers, trends, ontwikkelingen en het regeerakkoord³, en anderzijds de raadpleging van belanghebbenden. Ook is rekening gehouden met de bewegingsvrijheid van de gemeente: welke afspraken zijn er gemaakt in de Regio Parkstad Limburg en wat zijn de financiële kaders. In onderstaande paragrafen staan de belangrijkste zaken benoemd waarop de gemeente in haar nieuwe strategische visie probeert te anticiperen. Aan de hand van deze zaken is de visie voor 2013-2023 voor gemeente Simpelveld vastgesteld.

5.1 Kernwaarden

De kernwaarden voor gemeente Simpelveld dienen als leidraad voor de implementatie van de strategische visie. De kernwaarden maken deel uit van de organisatie-identiteit en hebben betrekking op het gewenste gedrag van de gemeente. Het omschrijft de gedragscode waarmee de gemeente de visie wil realiseren en zijn bepalend voor de keuzes – en de wijze waarop – die worden gemaakt. Voor de totale gemeentelijke organisatie zijn deze kernwaarden hetzelfde. Echte kernwaarden blijven altijd overeind. Ook wanneer de visie in de toekomst verandert.

In de sessies die gehouden zijn, zijn ook de kernwaarden besproken. In hoofdstuk 4 is hier een analyse van gemaakt. Maar wat zijn nu de kernwaarden die we de komende jaren centraal stellen. Welke gedragscode gaan we hanteren? Als we de doorkijk maken van de kernwaarde-analyse, van alle groepen, komen we uit op de volgende weergave. Het aantal kruisjes in de tabel geeft aan hoe vaak kernwaarden en speerpunten ter sprake zijn gekomen, en is een cumulatie van alle sessies.

KERNWAARDEN			
	Accent	Veelvuldig	Enkel
Samenwerken	XXXXX		
Stimuleren eigen verantwoordelijkheid (burgers, ondernemers, maatschappelijke organisaties)	X	X	XX
“Tafel bieden”	X		
Focus leggen / kwaliteit		X	XXX
Flexibiliteit		X	
Innovatief durven zijn / creatief / ondernemend		X	X
Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)			X
Klant- en servicegericht / denken in oplossingen / mogelijkheden	XXXX		
Vertrouwen	X		
Verantwoordelijkheid	X	X	
Communicatie		X	
Gemeenschapszin	X		
Regierol	X		
Faciliteren		X	X
Verbinden			X
Maatwerk			

³ De consequenties van het Regeerakkoord zijn nog niet duidelijk voor alle zaken die hierin vermeld staan. Dat maakt het lastig om daar nu al op voor te sorteren. Daarnaast is het Regeerakkoord gericht op de kortere termijn: wij kijken met deze visie langer vooruit.

Uit het voorgenoemd overzicht blijkt dat de volgende drie kernwaardes het meest gewenst zijn door de geraadpleegde personen / groepen:

- Samenwerken;
- Kwaliteit / focus leggen;
- Klantgericht denken.

De kernwaarde 'Stimuleren eigen verantwoordelijkheid (burgers, ondernemers, maatschappelijke organisaties)' wordt ook veel genoemd. Deze komt echter ook terug in het speerpunt 'Participatie'. Door deze twee sterk met elkaar te vervlechten, is deze rol / taak voldoende geborgd. Wat wordt nu precies onder deze kernwaarden verstaan? Dit komt terug in paragraaf 5.3.

5.2 Speerpunten

In de sessies is gewerkt met het benoemen van speerpunten. Bij de sessies met de ambtelijke organisatie, college van B&W en fracties is gewerkt met stellingen waarin de speerpunten waren ingebed. Bij de doesessies met de burgers zijn de speerpunten beschikbaar gesteld om te kiezen: uit een groot scala aan speerpunten dienden de deelnemers maximaal 5 speerpunten te kiezen en daar de opdracht mee te maken. Wanneer vervolgens de over-all analyse opgemaakt wordt, ontstaat het volgende beeld:

SPEERPUNTEN			
	Accent	Veelvuldig	Enkel
Toerisme en recreatie	XXXXX		
Basisvoorzieningen (per kern / gemeentebreed)	XXXX		
Kleinschaligheid	X	X	X
Landschap en fysieke omgeving	X	X	XX
Behoud van agrarische bedrijven	X		
Kleinschalig en startend ondernemerschap	XX	XX	
Jeugd / jongeren / onderwijs		XXX	X
Maatschappelijk karakter	X	X	X
Leefbaarheid / dynamiek	X	X	X
Burgerparticipatie		XXX	
Innovatie		X	X
Levensloopbestendig wonen			X
Zorg en welzijn		X	XX
Duurzaamheid / milieu		XX	XX
Wonen	XXX		X
Bereikbaarheid Bochtz			X
Senioren			X

Duidelijk is dat er vier speerpunten zijn waar met name het accent op ligt:

- Toerisme en recreatie;
- Basisvoorzieningen;
- Kleinschalig en startend ondernemerschap;
- Wonen.

Daarnaast zijn nog twee speerpunten die in beeld komen, en waar tijdens de sessie ook veel aandacht aan besteed is:

- Jeugd / jongeren / onderwijs;
- Burgerparticipatie.

Het is in de praktijk lastig om deze speerpunten los van elkaar te zien. Immers: de lijn is om steeds integraler beleid te ontwikkelen. Omdat er veel relaties bestaan tussen deze beleidsvelden, is er een combinatie gemaakt. Ook gezien het feit dat een strategische visie met zes speerpunten te breed is, en er moeilijk een focus gelegd kan worden. Vanuit de integraliteit gedacht (combinatie van meerdere beleidsvelden), zijn de volgende vier speerpunten benoemd als leidraad voor deze visie:

- Toerisme en recreatie;
- Blijven wonen (wonen met de benodigde basisvoorzieningen);
- Participatie (burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties);
- Kleinschalig en startend ondernemerschap.

In de volgende paragraaf worden deze speerpunten verder beschreven.

5.3 Afwegingskader

In de voorgaande hoofdstukken zijn veel aspecten beschreven die van invloed zijn op het formuleren van de stip op de horizon. Denk hierbij aan de diverse trends, schaalvergroting, bezuinigingsopdracht, de zaken waar we sterk / krachtig in zijn (wat moeten we behouden). Maar wat bedoelen we met de genoemde speerpunten? Wat is haalbaar binnen de gestelde termijn? Welke financiële ruimte is er? Maar vooral ook: wat gebeurt er om ons heen? Kortom: welke bandbreedte hebben de vier speerpunten? Feit is dat je voortdurend balanceert op twee koorden: het koord 'realisme' en het koord 'wensbeeld'. Het zoeken naar evenwicht dus.

Het zoeken naar dit evenwicht wordt het 'afwegingskader' genoemd. Het afwegingskader bestaat uit de kernwaarden aangevuld met de meest invloedrijke trends. De kernwaarden staan in paragraaf 5.1 genoemd. Op dit moment zijn er drie trends die een grote rol spelen: decentralisatie, bezuinigingen en schaalvergroting.

De drie kernwaarden en drie trends worden als volgt beschreven:

Klantgericht

De gemeente biedt diensten aan burgers, ondernemers en stakeholders. Zij zijn de klant van de gemeentelijke organisatie. De eerste ambitie van de gemeente is een klantgerichte aanpak in de realisatie van de strategische visie. De klant staat altijd centraal. Klantgerichtheid heeft betrekking op:

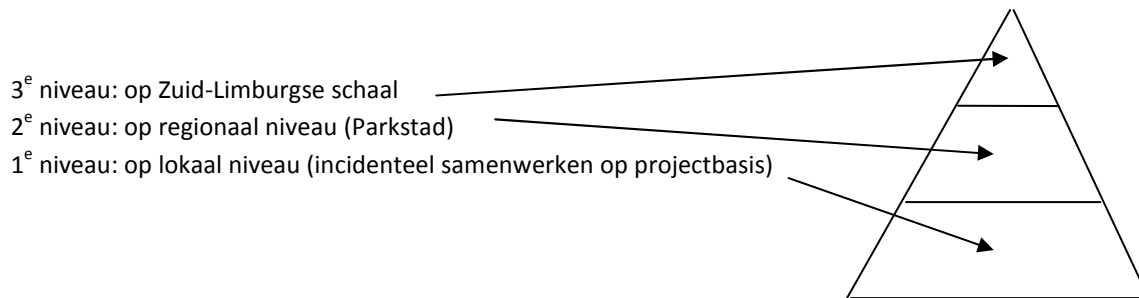
- een dienstverlenende houding: je doet graag wat voor een ander en je stelt je toegankelijk, burgervriendelijk en collegiaal op;
- oplossingsgerichtheid: je bent in staat om problemen van klanten te vertalen naar goede oplossingen;
- inlevingsvermogen: je kunt je verplaatsen in de klant, weet waar hij behoefte aan heeft en herkent klachten en problemen in een vroeg stadium;
- respect voor een ander.

Kwaliteit

Bij de realisatie van de strategische visie staat kwaliteit boven kwantiteit. Dit betekent dat de gemeente te allen tijde streeft naar de beste kwaliteit. Liever 5 toeristische voorzieningen van de beste kwaliteit, dan 15 voorzieningen van matige kwaliteit. Hoge kwaliteit van o.a. landschap en basisvoorzieningen vormen daarbij het uitgangspunt. Maar ook de dienstverlening van het gemeentelijk apparaat kent de beste kwaliteit. Medewerkers werken met zorgvuldigheid, stabiliteit en ontvankelijkheid. Naar buiten toe werkt de organisatie professioneel en binnen de organisatie planmatig.

Samenwerken

Een goede samenwerking leidt altijd tot betere resultaten. Samenwerking kan gericht zijn op samenwerken met inwoners, ondernemers en stakeholders. De gemeente krijgt steeds meer het karakter van een regiegemeente: niet meer alles zelf doen, maar taken en verantwoordelijkheden op een ander niveau leggen. Samenwerking met buurgemeenten is de andere variant. Gemeente Simpelveld heeft een sterke eigen identiteit en wil deze identiteit in de toekomst behouden. In de top 10 van de strategische visie van 2006-2016 is het behoud van zelfstandigheid als gemeente genoemd als uitgangspunt. Dit blijft vooralsnog zo. Gelijktijdig werkt de gemeente samen met andere gemeenten. Daarbij zijn er drie niveau's te onderscheiden:

Bij elk beleidsonderwerp / thema wordt bekeken op welk niveau samengewerkt wordt. Doen we het op lokaal niveau of is het noodzakelijk om op te schalen? Met het oog op de decentralisatie van taken en de door het Rijk ingezette koers op het creëren van congruente samenwerking (zie ook hieronder), is er nog een vierde vorm van samenwerking tussen gemeenten, dat zich bevindt tussen het 1^e en 2^e niveau: samenwerking tussen gemeenten die qua aard, karakter en identiteit een vergelijkbaar profiel (landelijk en groen met dorps eigenheid, leefbare kernen en leefomgeving) hebben. Door het samen optrekken in deze grootschalige ontwikkelingen kunnen deze gemeenten elkaar steunen en gebruik maken van elkaars krachten.

Schaalvergroting: de opmars naar een robuuste gemeente.....

Schaalvergroting kan enerzijds betekenen dat er congruente samenwerkingen worden aangegaan, en anderzijds dat gemeenten besluiten om te fuseren (herindeling). Welke richting ook gekozen wordt: deze ontwikkeling drukt een stempel op alle besluiten die binnen de gemeentelijke organisatie genomen worden. Bij de start van de analyse-fase van deze strategische visie was het Regeerakkoord bekend, en dus ook de opmars naar opschaling. Echter: in de laatste weken / maanden is deze ontwikkeling in een stroomversnelling gekomen. De uitkomsten van de sessies blijven ongewijzigd, maar zullen bij de verdere uitwerking een andere dimensie krijgen.

In de strategische visie 2006-2016 was in het prioriteitenlijstje opgenomen dat gekozen is voor behoud van zelfstandigheid binnen Parkstad. Dit, zelfstandigheid binnen Parkstad in 2016, blijft vooralsnog het uitgangspunt. Daarom kiezen we bewust voor samenwerking op een aantal niveau's. Indien ooit schaalvergroting aan de orde is, dan kijkt de gemeente Simpelveld naar gemeenten met een vergelijkbaar profiel, zoals ook verwoord in het onderwerp 'Samenwerken' in deze paragraaf.

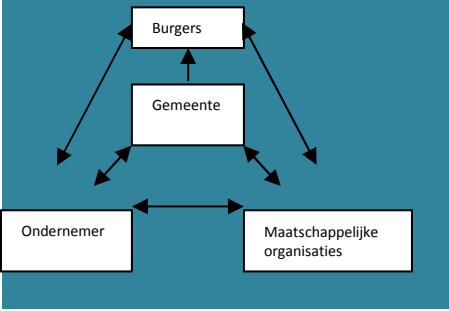
Decentralisatie

In het Regeerakkoord van oktober 2012 is de trend neergezet om steeds meer taken over te hevelen naar gemeenten. De vraag is dan ook of gemeenten, in aantallen en grootte, deze decentralisatie-bewegingen wel aan kunnen. In het stuk hierboven is al gesproken over de vorming van samenwerkingsverbanden. Door de drie decentralisaties op het sociale domein (Jeugdzorg, AWBZ en participatiewet) gaat de komende jaren veel veranderen.

Bezuinigingen

Een andere trend, ook prominent in het Regeerakkoord beschreven, is de forse landelijke bezuinigingen. Dit heeft uiteraard ook gevolgen voor de gemeentelijke begroting. In de strategische visie van 2006-2016 is een gezonde financiële situatie altijd prioriteit geweest. Deze financiële gezonde situatie heeft in de strategische visie van 2013-2023 prioriteit. Bezuinigingen zijn onvermijdelijk. Anderzijds moet er een omslag komen in de wijze waar op gemeenten de zaken uitvoeren. Meer doen met hetzelfde budget of minder doen om de kosten te verlagen..... Deze trend is van groot belang in het afwegingskader. Is de stip op de horizon haalbaar? En op welke manier wordt dit bereikt? Wanneer dit afwegingskader wordt toegepast op de vier gekozen speerpunten, kunnen deze nader gedefinieerd worden:

SPEERPUNTEN	UITWERKING ADHV AFWEGINGSKADER
Toerisme en recreatie	<ul style="list-style-type: none"> - de gemeente behoort tot één van de mooiste plekjes in Zuid-Limburg; - de gemeente ontwikkelt en profileert zich als toeristische gemeente; - Voor de regio Parkstad is de gemeente dé uitvalsbasis (slapen in Simpelveld, dagattracties in Parkstad); - Voor het Heuvelland zijn we een goede aanvulling en geen concurrent: we werken nauw samen met deze gemeenten en stemmen elkaars aanbod goed af met behoud van eigen identiteit en zelfstandigheid; - We zetten in op het behoud van de ZLSM als uniek toeristisch element; - We leggen een verbinding tussen de toeristische elementen en het centrum van beide kernen; - We zetten in op het creëren van een unieke camping / verblijfsrecreatie in Bocholtz met een verwijzing naar het Romeins verleden; - Beide kernen hebben ieder een toeristisch thema: Bocholtz = Romeins Simpelveld = Stoomtrein
Blijven wonen (met de benodigde basisvoorzieningen)	<ul style="list-style-type: none"> - Elke kern behoudt zijn eigen identiteit; - Leefbaarheid en veiligheid worden gewaarborgd; - We streven naar behoud van historische panden; - De ruimtelijke omgeving krijgt een sterke kwaliteitsimpuls en behoud het groene karakter; - De kernen zijn aanvullend aan elkaar voor wat betreft de basisvoorzieningen: niet elke voorziening is in elke kern aanwezig; - Basisvoorzieningen zijn beschikbaar, fysiek of op een ander wijze: de gemeente faciliteert dit ; - De basisvoorzieningen zijn van een goede kwaliteit .
Participatie (burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties) <div style="text-align: center; margin-top: 10px;"> <pre> graph TD Burgers <--> Gemeente Gemeente <--> Ondernemer Gemeente <--> Maatschappelijke[Maatschappelijke organisaties] Ondernemer <--> Maatschappelijke </pre> </div>	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente neemt de positie in van 'regiegemeente' - Inzetten op samenwerking met maatschappelijke actoren - Kracht van de maatschappij benutten - Vraag en aanbod van burgers met elkaar verbinden ('matchen') - Trots zijn op wat 'we' doen: laten zien welke kracht onze burgers hebben - Inzetten op samenredzaamheid en leefbaarheid
Kleinschalig en startend ondernemerschap	<ul style="list-style-type: none"> - meedenken met en adviseren van startende ondernemers: maken van een ondernemersloket - Mensen met een uitkering of geringe kansen op de reguliere arbeidsmarkt motiveren en begeleiding naar een ZZP-omgeving - Alles mag, tenzij.....

6 VERVOLGTRAJECT

In het vorige hoofdstuk is de stip op de horizon geformuleerd. Een visie voor de komende jaren, uitgewerkt in vier speerpunten aan de hand van een afwegingskader. Een belangrijke volgende stap is: hoe gaan we deze visie nu hanteren in ons werk? Hoe maken we de geformuleerde speerpunten steeds concreter?

Dit zal plaatsvinden in twee verschillende trajecten:

1. Een traject aansluitend op de vaststelling van deze visie.
2. Een traject na de vorming van een nieuwe coalitie na de gemeenteraadsverkiezingen in 2014.

6.1 Aansluiting op de besluitvorming

Het is niet wenselijk dat deze visie na vaststelling in de bekende lade verdwijnt: dit is ook één van de kritische kanttekeningen geweest bij de evaluatie van de vorige strategische visie. Daarom wordt direct na de vaststelling van het onderhavige document gestart met het inzetten van het afwegingskader bij voorstellen die worden gemaakt en besluiten die genomen worden. Elk onderdeel van onze gemeentelijke organisatie zal zich er bewust van moeten worden dat deze visie de leidraad is, en dat alles wat we denken, vinden en doen langs deze meetlat gelegd moet worden.

Praktisch gezien is het aan te bevelen om in elk format dat we gebruiken rondom besluitvorming, de speerpunten en het afwegingskader te positioneren:

Formats 'college-advies' en 'raadsvoorstel': formuleer een apart kopje met de tekst 'strategische visie'. Dit dient door de medewerkers bij elk voorstel ingevuld te worden. De afdelingsmanagers zullen er op moeten toezien dat dit ook consequent wordt gedaan. Het college van B&W en de Raad dient bij de bespreking van het advies en de afwegingen bij het nemen van een besluit ook het kader ter hand te nemen. De vraag: 'past dit in de lijn van de strategische visie?' zal telkens gesteld moeten worden.

6.2 Traject na vorming van de nieuwe raad

In maart 2014 zullen de gemeenteraadsverkiezingen weer plaatsvinden. Dan treedt weer een nieuwe 'regerperiode' in werking. Om de nieuwe raad de ruimte te geven om deze strategische visie verder uit te werken in haar raadsprogramma, wordt dan ook voorgesteld om het formuleren van de hoofdambities tot dan te parkeren. De hoofdambities is een verdere vertaling van de speerpunten, en is tevens de basis van de begroting 2015 en verder.

Hiervoor wordt nog een apart voorstel voor gemaakt dat ter besluitvorming wordt voorgelegd aan het college van B&W.

NAWOORD

De strategische visie 2013-2023 is tot stand gekomen middels het doorlopen van een intensief traject. Door een zorgvuldige procedure maar vooral ook door het betrekken van alle 'belanghebbenden' is er een schat aan informatie en inzichten verzameld. De gemeente heeft zich kwetsbaar opgesteld, en niet zonder resultaat.....het is zeer waardevol gebleken.

De gemeente is van iedereen die er woont, werkt en leeft. Van jong tot oud, van vitaal tot hulpbehoevend. Door iedereen de kans te bieden om met ons mee te denken over onze toekomst, leg je een stevige basis om ook de stip op de horizon te kunnen bereiken.

Het is dan ook aanbevelenswaardig om deze aanpak voor de toekomst meer in te zetten. In een moderne democratie is het niet vreemd om burgers erbij te betrekken, om maatschappelijke organisaties om raad te vragen en ondernemers hun visie op zaken te laten geven.

Want de gemeente is van ons allen.....